

Miha Naglič

Pred stoto prejo

Glasova preja (GP) je kot kaka gledališka uspešnica: po praznovanju ob Prešernovem dnevu 1988 je v 21 letih doživela že 99 repriz! Postala je "institucija", medijski in kulturni dogodek, ki zbuja pozornost tudi zunaj gorenjskih deželnih meja. Zgodí se vsakič kot javni intervju pred (i)zbranim občinstvom, sledi objava v časopisu čez dve ali tri strani. Pogled v seznam prej pokaže, da smo na njih "izprašali" tako rekoč vse, ki na Gorenjskem in Slovenskem nekaj pomenijo in se z njimi pogovarjali o vseh mogočih rečeh ...

Ja, ampak ta seznam je bilo treba najprej narediti! Tega pa ni bilo mogoče storiti drugače kot več dni potrpežljivo hoditi v Knjižnico Ivana Tavčarja v Škofji Loki (hvala zaposlenim za prijazen sprejem!) in prelistati cele letnike starih "Glasov". Na domu Gorenjskega glasa časopisov trenutno ni, so šli na digitalizacijo. Kako enostavno bi bilo, če bi bila ta že opravljena. V tem primeru bi lahko goro starega in orumenelega papirja prelistal kar na ekranu. Tako pa sem bil morda eden zadnjih, ki je to naredil še na klasičen način. Ne z odporom, tudi takšno soočenje z arhivom časopisa, ki ga soustvarjam že več kot dvajset let, ima poseben čar, utrdi te v spoznanju, da sodeluješ v nekem velikem delu, ki je sicer minljivo, a kljub temu impozantno.

Ob tem sem pomislil, kako bi mi bilo to delo olajšano tudi v primeru, če bi pri časopisu vodili sprotno arhiviranje, tako kot ga, denimo, v znameniti dokumentaciji Dela. Da bi izrezovali članke in jih sortirali po tematskih področjih. Tako bi bili vsi članki o 99 prejah lepo po vrsti zloženi v eni veliki mapi ali škatli in ne bi bilo treba listati celih letnikov. To bi seveda lahko počel tudi sam, glede na to, da sem vodil večino prej in se skoraj vseh tudi udeležil. Po vsaki bi v računalniški seznam vnesel tistih nekaj podatkov in seznam bi bil venomer dostopen, s klikom na miško, tako kot je zdaj, ko je narejen. Kdor bi rabil več podatkov o kateri od prej, bi šel nato pogledat članke o njej. O prejah se je namreč veliko pisalo. Vsaka je bila najprej večkrat napovedana na prvi strani časopisa. Zgodila se jih

je večina proti koncu tedna, najprej ob petkih, potem ob četrtek, kakor je še zdaj. Sledil je članek na prvi strani torkovega časopisa s fotografijo in nekaj poudarkov iz naprednega. V petkovi številki pa objava čez dve ali tri strani z veliko slikami. Imel sem častno nalogo, da k večini od prej napišem komentar oziroma spremno besedo. Vsako prejo je v svojem poročilu obsežno povzel eden od kolegov novinarjev in jo poslikal eden od fotografov. O prejah so poročali Jože Košnjek, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Lea Mencinger, Danica Zavrl Žlebir, Igor Kavčič in drugi. Fotografirali

so jo največkrat Franc Perdan, Gorazd Šinik, Janez Pelko, Tina Dokl in Gorazd Kavčič.

No, resnici na ljubo: rekonstrukcija vseh 99 prej ni bila tako težka, kot je nakazano v gornjih odstavkih. Za prvih 42 sem to že naredil. Ob 50-letnici Gorenjskega glasa je 10. oktobra 1997 izšla doslej najbolj zajetna številka časopisa na 152 straneh! V njej sta tudi moja članka o Odprtih straneh in Glasovi preji (na straneh 35-38, 43-44), drugi vsebuje seznam prej od začetne do dvainštiridesete. Tistega, kar sem napisal takrat, tu ne ponavljam, dodam le nekaj novih ugotovi-

Legendarna fotografija: od vseh najbolj obiskana je bila preja z nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem v hotelu Ribno pri Bledu, 9. novembra 1989, istega dne, kot je padel berlinski zid - prišlo je okrog tristo ljudi! Na sliki so (z leve): Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), voditelj Viktor Žakelj, gost prej, Adi Križanič (direktor hotela) in Štefan Žargj (direktor GG). / Foto: Franc Perdan

Foto: Janez Pelko

Dr. Franc Rode je bil kot novi ljubljanski nadškof gost Glasove preje na Brezjah, 24. maja 1997.

tev in osvetlitev. Gorenjski glas je bil ob koncu 80. let prejšnjega stoletja "več kot časopis". Te besede je uporabljal kot parolo in to je dejansko tudi bil. To so bila leta, ko se je v javnosti slišalo vse več kritičnih besed na račun tedanjega režima. Da je lahko bilo tako, je po svoje omogočil Milan Kučan, ko je leta 1986 postal predsednik tedaj še edine stranke, Zveze komunistov Slovenije. Tako mogoče ni zgolj naključje, da so ob koncu tega leta, 30. decembra 1986, izšle tudi prve **Odpрте strani**. **Leopoldina Bogataj**, tedanja odgovorna urednica Gorenjskega glasa, je v uvodniku obljubila, da bo Odpрте strani dejansko odprla "vsem dobromislečim in pišočim Gorenjcem in vsem drugim, ki se bodo želeli skozi Gorenjski glas odzivati na dogodke na Gorenjskem, v Sloveniji in Jugoslaviji". Tako se je tudi (z)godilo, Odpрте strani so postale eno od legel in vališč demokracije. Ni čudno, da so spomladi 1989 kot priloga Gorenjskega glasa izšle tudi prve tri številke **Demokracije**, glasila Slovenske demokratične zveze, hrbtenične stranke koalicije Demos. In ne nazadnje: na povabilo urednice se je februarja 1988 Odprtim stranem in toku javnega odkrivanja demokracije pridružila tudi moja malenkost.

Tudi sicer si upam trditi, da je bil Gorenjski glas med tistimi mediji, ki so se demokraciji odprli prej in bolj kot nekateri drugi. Gotovo prej kot RTV Slovenija ali Delo. "Glasove preje so bile v svojih prvih nekaj letih svojevrstni izraz tiste radostne napetosti, v kateri smo, navajeni drugačne politične štimunge, od-

krivali demokracijo. Mediji so se takrat odpirali razmeroma počasi, eni bolj, drugi manj. Prebrati se je dalo marsikaj, slišalo se je manj, videlo še manj. Na Glasovih prejah pa se je tisto, kar ste lahko prebrali v kakšni drznejši publikaciji, tudi slišalo in videlo. V živo. Na kraju, kjer se je zgodila Glasova preja, ste lahko slišali tisto, česar v širši javnosti še ni bilo, naj je šlo za že zgodeno, za aktualna dogajanja ali za perspektive. Hoditi na prejo je za določen krog Gorenjcev postalo ritual. To je še danes, čeprav na Glasovih prejah ne odkrivamo več Amerike demokracije. Danes je Glasova preja institucija. Prestižna reč. Kdor na Gorenjskem kaj da nase, se po-

trudi, da bi v njej sodeloval, tako ali drugače." (GG, 10. oktobra 1997)

Prehitevam, preskakujem. Da so Glasove preje to, kar so, "institucija", so morale najprej nastati. Leopoldina Bogataj priznava, da preja ni bila njena izvirna ideja. Zgledovala se je po Bojanu Štihu, ki je že jeseni 1982 začel s svojimi Kulturnimi večeri v kavarni hotela Slon v Ljubljani. "Gosta prvega večera, 14. oktobra 1982, sta bila gledališčnika Vida Juvan in Slavko Jan, pogosti gostje pa so bili tudi glasbeniki (večkrat so nastopili tudi v živo), literati, intelektualci in različni strokovnjaki. Iz knjige vtisov, ki se je ohranila, je mogoče razbrati, da so bili odzivi (precej številnih) obiskovalcev zelo naklonjeni. Štihovi večeri, skupno se jih je zvrstilo skoraj sedemdeset, so zamrli tik pred osamosvojitvijo Slovenije, po njihovem zgledu pa se je tedaj pojavilo precej podobnih zamisli, ki so imele različen uspeh in rok trajanja." (Dnevnik, 18. februarja 2003)

Glasovi večeri so se torej v svojem začetku zgledovali po Štihovih. In podobnih je bilo po Sloveniji od 1982 do danes še veliko. A nobeden se ni ohranil tako dolgo in neprekinjeno! To je dejstvo, pravi Bogatajeva, ki je leta 2001 ob odhodu v pokoj za svoja prizadevanja, da bi bil Gorenjski glas več kot časopis - z Odprtimi stranmi in javnimi intervjuji (Glasovimi prejami) - dobila tudi najvišje novinarsko priznanje v državi, nagrado Consortium veritatis / Bratstvo resnice, za življenjsko delo. Hvaležna je tudi svoji naslednici, da je s projektom nadaljevala.

Pred prejo v Galeriji Krvina (z leve): dr. Zdravko Mlinar, dr. Pavel Gantar, Marija Volčjak, Miha Naglič in gostitelj Zdravko Krvina / Foto: Tina Dokl

SEZNAM GLASOVH PREJ V LETIH 1988-2009

Zap. št. GP	Gost preje	Voditelj	Naslov	Kraj	Datum
0.	Izbranci med gorenjskimi pesniki in pisatelji	Viktor Žakelj	8. februar, slovenski kulturni praznik	Hotel Creina, Kranj	29. januarja 1988
1.	akademik prof. dr. Matjaž Kmecl , kulturnik in politik	Viktor Žakelj	Kultura in politika	Hotel Creina, Kranj	25. marca 1988
2.	Janez Stanovnik , predsednik Predsedstva SRS	Viktor Žakelj	27. april in sodobni čas	Hotel Creina, Kranj	22. aprila 1988
3.	Milan Kučan , predsednik ZKS	Viktor Žakelj	Po sedmih desetletjih Jugoslavije in socializma v svetu	Hotel Creina, Kranj	9. decembra 1988
4.	Igor Torkar , pisatelj, dr. Boštjan M. Zupančič , pravnik	Viktor Žakelj	Sodniki in žrtve	Hotel Creina, Kranj	17. februarja 1989
5.	Marko Bulc , predsednik GZS	Viktor Žakelj	Kako iz krize?	Hotel Creina, Kranj	31. marca 1989
6.	dr. Alojzij Šuštar , nadškof	Viktor Žakelj	Slovenska Cerkev v prenovitvenem času	Hotel Ribno pri Bledu	9. novembra 1989
7.	Ciril in Jaša Zlobec , oče in sin, pesnika v politiki	Viktor Žakelj	0 kulturi in politiki	Grand hotel Toplice, Bled	9. marca 1990
8.	dr. France Bučar , predsednik Skupščine RS	Viktor Žakelj	Samostojna Slovenija	Hotel Creina, Kranj	8. marca 1991
9.	Alojzij Žibert , avtor knjige Pod Marijinim varstvom	Jože Dežman	Vojaki po sili	Hotel Creina, Kranj	12. aprila 1991
10.	Vitimir Gros, Jožef Školč , "liberalca"	Ljerk Bizilj	Liberalci in liberalni demokrati v parlamentarnem sistemu	Hotel Creina, Kranj	7. junija 1991
11.	Jelko Kacin , "minister" za informiranje	Viktor Žakelj	Med vojno in mirom	Hotel Creina, Kranj	20. septembra 1991
12.	dr. Dimitrij Rupel , zunanji minister	Viktor Žakelj	Dr. Rupel proti ...	Hotel Creina, Kranj	25. oktobra 1991
13.	dr. Jože Mencinger , dr. Andrej Ocvirk , podpredsednika vlade	Viktor Žakelj	Gospodarstvo, kdo bo tebe ljubil?	Hotel Creina, Kranj	10. januarja 1992
14.	Lojze Peterle , predsednik vlade	Viktor Žakelj	Kako naprej?	Hotel Creina, Kranj	28. februarja 1992
15.	Vinko Hafner , politik, dr. Boris Milakar , zgodovinar	Viktor Žakelj	NOB - osvobodilna vojna in (ali) revolucija	Hotel Creina, Kranj	24. aprila 1992
16.	Herman Rigelnik , podpredsednik vlade	Viktor Žakelj	Gospodarstvo - sedanjost in prihodnost	Hotel Park, Bled	23. oktobra 1992
17.	Milena Zupančič , dramska igralka	Viktor Žakelj	Vse njene ljubezni	Hribarjeva hiša, Cerklje	6. novembra 1992

Dr. Janez Drnovšek ni bil zmeraj tako dobre volje kot na Glasovi preji pri Avseniku v Begunjah, 12. junija 1997. / Foto: Janez Pelko

Niti Glasove preje se tako uspešno zapredajo že več kot 21 let in njihov rok trajanja očitno še ni potekel ...

In kako se je vse skupaj začelo? Zgodilo se je v vinoteki hotela Creina v Kranju, 29. januarja 1988, v petek zvečer. Večer je bil napovedan kot "srečanje gorenjskih pesnikov in pisateljev" pred slovenskim kulturnim praznikom. Pozdravne besede sta izrekla Štefan Žargi in Ivan Torkar, prvi kot direktor časopisa, drugi kot takratni kranjski župan. Pogovor pa je vodil **Viktor Žakelj**. V njem so se oglasili (prav po tem vrstnem redu): Franci Zagoričnik, Tomaž Iskra, Igor Torkar, Neža Maurer, Ivan Jan, Venko Dolenc, Tone Perčič, Franček Bohanec, Jože Šifrer in Alenka Češnovar. Bilo bi dokaj običajno kulturniško in umetniško besedovanje, če ga ne bi močno popestrila kulturno teroristična skupina, ki so jo že nekaj let pred tem sestavili trije mladi fantje iz Suše pod Blegošem in si nadedli ime Ne bom oprala teh krvavih madežev. Takrat so res še bolj težili, pozneje so postali odlični ustvarjalci: brata Franc in Metod Frlic, prvi pevec songov, drugi akademski kipar, in z njima njun sovaščan, "narečni" pesnik Janez Ramoveš. Ker jih nihče ni povabil, so se povabili sami. Prej imenovani in ugledni kulturniki ter voditelj so se delali, kot da jih ni, in potrpeli, da je njihov nastop minil. No, konec koncev je bil prav lep večer. Jaz mu rečem "nulta preja". Naslednji se je zgodil pod oznako "Glasov večer". Žakljev prvi gost je bil profesor Matjaž Kmecl; drugi večer, na

katerega je voditelj povabil samega "očeta naroda", pa se je že imenoval Glasova preja. Ime je predlagal Viktor Žakelj, nje-ga je k sodelovanju povabil direktor Štefan Žargi, ideja oziroma pobuda pa je prišla od urednice Leopoldine Bogataj. Vsak od imenovanih je torej prispeval svoj delež, Žakelj pa poudarja tudi dejstvo, da je imel pri izbiri prvih gostov preje vso svobodo.

Kdo vse so bili **gostje** preje? Kot rečeno: skoraj vsi, ki v tej deželi kaj pomenijo. Oba nekdanja predsednika republike, Milan Kučan in Janez Drnovšek, prvi že trikrat, prvič še kot predsednik ZKS; dr. Drnovšek je bil naš gost kot predsednik vlade, povabljen pa je bil tudi kot predsednik republike, spomladi 2007, in je povabilo sprejel, a svoje druge preje žal ni doživel. Prišli so tako rekoč vsi predsedniki slovenskih vlad v tem času; Lojze Peterle in Janez Drnovšek, ko sta bila na tej funkciji, Anton Rop že kot minister za socialo, Janez Janša že kot vodja opozicije; povabljen je bil tudi Dušan Šinigoj, zadnji šef vlade v prejšnjem režimu, a je bil "zadržan"; Andrej Bajuk sploh ni bil povabljen, je vladal komaj pol leta; Borut Pahor pa še ni bil povabljen. Naši gostje so bili predsedniki Državnega zbora: dr. France Bučar, Janez Podobnik, dr. Pavel Gantar. Ko takole naštevam vodilne predstavnike zakonodajne in izvršne oblasti v državi, se zavem tudi prvega manka Glasove preje: da doslej ni bil med gosti še nobeden od najvišjih predstavnikov sodne veje

Fotograf: Janez Pelko

Janez Janša je bil na preji samo enkrat, kot prvak opozicije, na Šmarjetni gori, 26. 9. 1997. Kot predsednik vlade je bil povabljen na prejo na Kredarici, 5. avgusta 2006 ("Z Janšo na vrhu"), ki pa je zaradi nenadnega in obilnega sneženja oziroma zaradi varnosti obiskovalcev odpadla.

18.	Darja Lavtižar Bebler, Ivan Bizjak, Jelko Kacin, dr. Ljubo Sirc, kandidati na volitvah za predsednika republike	Viktor Žakelj	Ko bom predsednik	Hotel Creina, Kranj	20. novembra 1992
19.	Viktor Žakelj, podpredsednik vlade	Miha Naglič	Vprašan bo Viktor Žakelj	Hotel Transturist, Škofja Loka	28. novembra 1992
20.	Polde Bibič, dramski igralec	Viktor Žakelj	Igralec, pisatelj, politik	Hribarjeva hiša, Cerklje	5. februarja 1993
21.	pater dr. Metod Benedik, zgodovinar	Miha Naglič	Krščanstvo na Slovenskem skozi čas	Hotel Transturist, Škofja Loka	26. februarja 1993
22.	dr. Aleksander Bajt, ekonomist	Viktor Žakelj	Tisti ekonomist, ki je Marxa oženil s povpraševanjem	Hribarjeva hiša, Cerklje	19. marca 1993
23.	dr. Ivan Sedej, umetnostni zgodovinar, direktor SEM	Miha Naglič	Zakaj pa Martin po cerkvi ne gleda?	Loški grad, Kapela, Škofja Loka	28. maja 1993
24.	Mitja Gaspari, finančni minister	Viktor Žakelj	Najprej trden tolar, šele nato vzdržna rast	Hribarjeva hiša, Cerklje	4. junija 1993
25.	Milan Kučan, predsednik republike	Viktor Žakelj	Doklej ujetniki zgodovine?	Hotel Kompas, Bohinj	22. oktobra 1993
26.	dr. Maks Tajnikar, minister za gospodarstvo	Viktor Žakelj	Odgovornost in (ne)moč	Vila Bella, Srednja Bela	2. novembra 1993
27.	Igor Torkar, pisatelj	Miha Naglič	Igor Torkar, zlatoust in revizor	Vila Bella, Srednja Bela	17. junija 1994
28.	Drago Jančar, pisatelj	Jaroslav Skrušny	Augsburg	Penzion Zaplata, Tupaliče	19. januarja 1995
29.	Vlasto Kopač, Jože Peternel Mausar, Tomaž Kržišnik, Pavle Sedej	Miha Naglič	Žirovski likovniki pred slovenskim kulturnim praznikom	Hribarjeva hiša, Cerklje	2. februarja 1996
30.	Janez Šmitek, Peter Hawlina, rodoslovca	Jože Dežman	Rod, rodovi, rodoslovje	Vila Bistrica, Tržič	22. marca 1996
31.	Victor Jackovich, veleposlanik ZDA v RS	Miha Naglič	Kdaj bo Amerika odkrila Slovenijo?	Vila Bistrica, Tržič	23. maja 1996
32.	Dora Plestenjak, Domen Slana, Jan Plestenjak, umetniška družina	Miha Naglič	Dora, Domen in Jan	Kašča, Škofja Loka	27. junija 1996
33.	dr. Tomaž Mastnak, sociolog	Jože Dežman	Evropa: kdo si in kam greš?	Gostilna Na klancu, Medvode	11. oktobra 1996
34.	dr. Vekoslav Grmič, škof, France Kavčič, Zdravko Krvina, Jože Dežman	Miha Naglič	Upor kot moralno dejanje	Gostilna Na Vidmu, Poljane	12. decembra 1996
35.	Janez in Marijan Podobnik, brata politika	Miha Naglič	Brata Podobnik - odkrita zagovornika interesov podeželja v slovenski politiki	Gostilna Aleš, Breg ob Savi	31. januarja 1997

36.	Emerik Bernard, Niko Grafenauer, Alojz Ajdič , umetniki	Jože Dežman	S Prešernovimi nagrajenci	Gorenjski muzej, Kranj	21. februarja 1997
37.	Darja Lavtižar Bebler , političarka, Andrej Šter , državni uradnik	Miha Naglič	Predsednica naj bo!?	Hotel Kotnik, Kranjska Gora	11. aprila 1997
38.	Izidor Rejc, Franci Mlinar , direktorja Alpine	Miha Naglič	Alpina - pol stoletja športa in mode	Gostilna Pri Županu, Žiri	25. aprila 1997
39.	dr. Franc Rode , nadškof, p. Ciril Božič , gvardijan samostana	Jože Dežman	Slovenci in Marija	Bazilika Marije pomagaj, Brezje	24. maja 1997
40.	dr. Janez Drnovšek , predsednik vlade	Miha Naglič	Sto dni tretje Drnovškove vlade	Avsenikova dvorana, Begunje	12. junija 1997
41.	Metod Dragonja , minister za gospodarstvo	Miha, Naglič	Se v Železnike vrača revščina?	Gostilna Pri Zalagarju, Dolenja vas	26. junija 1997
42.	Janez Janša , politik, vodja opozicije	Miha Naglič	Vroča politična jesen	Hotel Bellevue, Šmarjetna gora	26. septembra 1997
43.	Ciril Smrkolj , minister za kmetijstvo, Mojca Budkovič in Anton Pintar iz Gorenjke	Jože Dežman	Gorenjka - slovenska tovarna čokolade	Grand hotel Toplice, Bled	21. novembra 1997
44.	dr. Ernest Petrič , diplomat	Miha Naglič	Slovenija, poznana in priznana	Vila Bistrica, Tržič	16. januarja 1998
45.	dr. Cene Avguštin , umetnostni zgodovinar, Ciril Oblak , arhitekt, Vinko Tušek , akademski slikar	Jože Dežman	Kranj je lahko lepši (Modri salon)	Gostišče Arvaj	27. februarja 1998
46.	Slavko Avsenik , glasbena legenda, Zlatko Kavčič , predsednik TD Lesce, p. Ciril Božič , gvardijan	Jože Dežman	Vsi naši turizmi	Osnovna šola F. S. Finžgarja, Lesce	26. marca 1998
47.	Marjan Podobnik , podpredsednik vlade, Miran Naglič , agronom, Anton Kokelj , kmet, Tilka Bogataj , kmetica	Miha Naglič	Polje, kdo bo tebe ljubil?	Turistična kmetija Pr' Šimc, Brebovnica	24. aprila 1998
48.	Ivo Godnič , dramski igralec in Maršal	Jože Dežman	Mesec mladih včeraj in danes	Hotel Bellevue, Šmarjetna gora	21. maja 1998
49.	Anton Bergauer , minister za promet in zveze	Jože Košnjek	Za Gorenjce le makadam?	Penzion Tripič, Bohinjska Bistrica	18. junija 1998
50.	Miha Grah , predsednik OZS, Franc Šifrar , predsednik OOZ Škofja Loka	Marija Volčjak	Obrt in podjetništvo - tradicija in priložnost	Gostilna Krona, Škofja Loka	25. septembra 1998
51.	dr. Janez Rugelj , psihiater, Mile Hodnik , socialni delavec, Boštjan Sladič , kriminalist	Jože Dežman	Drsenje v odvisnosti in izhod iz njih	Mestna hiša (Stebriščna dvorana), Kranj	9. oktobra 1998

Foto: Janez Peško

Predsednik Milan Kučan je bil gost Glasove preje trikrat, tretjič na Brdu pri Kranju, 23. aprila 1999.

oblasti, niti predsednik Ustavnega niti Vrhovnega sodišča RS, od vidnejših pravnikov pa je bil naš gost le dr. Boštjan M. Zupančič. Glasova preja je torej sodno neuravnotežena in bati se je, da to opazi gospa Janja Roblek, predsednica Slovenskega sodniškega društva in sodnica v Kranju, ki jo poznamo prav po njenem odločnem in vztrajnem zastopanju sodniškega stanu v slovenski javnosti. Najbolje bi bilo, da na prejo povabimo tudi njo!

Ministrov je bilo na prejah toliko, da jih ne bomo vseh naštevali, imenujmo le najvidnejše: Dimitrija Rupla, Janeza Potočnika, Metoda Dragonjo ... Omenimo raje še druge poglavarje. Vse tri ljubljanske nadškofe: naši gostje so bili dr. Alojzij Šuštar, dr. Franc Rode in msgr. Alojz Uran. Preja z dr. Šuštarjem je bila tudi najbolj obiskana od vseh, prišlo je okrog tristo ljudi, hotel Ribno pri Bledu so napolnili do zadnjega kotička in bili na koncu vsi še dobro postreženi! Prva nadškofovska preja se je zgodila prav na dan, ko je padel berlinski zid; med obeh dogodkoma najbrž ni neposredne povezave, nakazati hočem le to, da se je sočasno, ko se je kaj vidnega dogajalo po svetu, dogajalo tudi na Gorenjskem, kjer dotlej ni bilo ravno običajno, da bi pokrajinsko glasilo SZDL prirejalo seanse z nadškofi. Na preji smo gostili več vrhunskih umetnikov: pisatelje Draga Jančarja, Igorja Torkarja, Vladimirja Kavčiča, Toneta Peršaka, pesnika Cirila Zlobca in Nika Grafenauerja, dramska igralca Mileno Zupančič in Poldeta Bibiča,

glasbenika Slavka Avsenika in Alojza Ajdiča, slikarja Emerika Bernarda in Tomaža Kržišnika, kiparja Metoda Frlica, arhitekta Vlasta Kopača in Vojteha Ravnikarja ... Več vrhunskih znanstvenikov in akademikov: sociologa Zdravka Mlinarja, fizika Boštjana Žekša, literarnega zgodovinarja Matjaža Kmecla, filozofa Tineta in Spomenko Hribar, umetnostnega zgodovinarja Ivana Sedeja, agronoma Emila Erjavca ... Vrhunske ekonomiste: Aleksandra Bajta, Jožeta Mencingerja, Maksa Tajnikarja ... Neverjetno veliko bančnikov: Niko Kavčič, Mitja Gaspari, France Arhar, Zlatko Kavčič, Božo Jašovič, Brane Bertonec ... Kar nekaj diplomatov: Ernest Petrič, Victor Jackovich, Marko Vrhunec ... Nekaj zdravnikov posebnih, kakršna sta Janez Rugelj in Mateja Stanonik, in žal nikogar od naših najbolj uglednih in zaslužnih zdravnikov. Neverjetno malo je bilo športnikov, pravzaprav le legendarni Miro Cerar in veleplavalec Martin Strel, a še ta je bil povabljen kot medijska in ne toliko kot športna osebnost. Nekaj je bilo med gosti tudi "napak", a jih raje ne imenujem. Ne dolgo tega me je nekdo izzval, naj imenujem top ten živčih Gorenjcev in sem izbral te (razvrščene po abecedi, ne po teži): Slavko Avsenik, Janez Bohorič, France Bučar, Tomo Česen, Bojan Križaj, Tomo Križnar, Jože Mencinger, Janez Potočnik, Franc Rode, Milena Zupančič. Zanimivo: sedem od njih je bilo na preji, trije (še) ne ...

Na preje nam je uspelo priklicati duhove nekaterih znamenitih prednikov - s pomočjo njihovih današnjih raziskovalcev

Legendarni Miro Cerar je bil gost športne preje na Škofjeloškem gradu, 18. januarja 2007.

52.	Ivo Bizjak , varuh človekovih pravic	Jože Košnjek	Slovenija in človekove pravice	Vila Bella, Srednja Bela	21. decembra 1998
53.	Marija Cvetek , slavistka, dr. Marija Stanonik , slavistka in etnologinja, Mira Omerzel Terlep , etnomuzikologinja,	Jože Dežman	Vsaka vas ima svoj glas pri Medvodah	Hiša kulinarike Jezeršek, Sora	28. januarja 1999
54.	Andrej Brvar , predsednik PZS, Franci Ekar , predsednik PD Kranj, Jože Stanonik , predsednik MO PD Gorenjske	Miha Naglič	V gore, nekoč in danes	Hotel Kokra, Brdo pri Kranju	24. marca 1999
55.	Milan Kučan , predsednik Republike Slovenije	Miha Naglič	Kam gre slovenska politika?	Hotel Kokra, Brdo pri Kranju	23. aprila 1999
56.	dr. Angelca Žerovnik , pedagoginja, Judita Slabe , psihologinja, dr. Bogdan Polajner , vodja društva Projekt Človek	Jože Dežman	Družina - zibelka vrednot Duh	Gostilna Pr' Godču, Sveti Duh	13. maja 1999
57.	dr. France Arhar , guverner Banke Slovenije	Marija Volčjak	Denar - plaha ptica, ki nima politične barve	Hribarjeva hiša, Cerklje	3. junija 1999
58.	Anton Rop , minister za delo, družino in socialne zadeve, Vinko Gobec , Upokojenski predsednik	Marija Volčjak	Starost naj bo lepa	Zavarovalnica Triglav (konferenčna dvorana), Kranj	25. novembra 1999
59.	Jožef Školč , minister za kulturo	Jože Dežman	Prešernovo leto	Gostilna Osvald, Selo pri Žirovnici	27. januarja 2000
60.	dr. Pavel Gantar , minister za okolje in prostor	Miha Naglič	Smo Gorenjci okolju prijazni?	Galerija Krvina, Gorenja vas	25. februarja 2000
61.	Janez Bohorič , predsednik uprave, Franc Balanč , Vinko Perčič , Emil Vizovišek , člani uprave	Marija Volčjak	Sava gre naprej	Zavarovalnica Triglav (konferenčna dvorana), Kranj	7. aprila 2000
62.	Vladimir Kavčič , pisatelj	Miha Naglič	Vladimir Kavčič, pisatelj	Galerija Krvina, Gorenja vas	9. marca 2001
63.	Franci But , minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	Jože Košnjek	Ribiški prijemi v Bohinju	Penzion Tripič, Bohinjska Bistrica	31. maja 2001
64.	Franček Bohanec , literarni zgodovinar, Janez Dolenc , slovenist	Miha Naglič	Vsestranski Ivan Tavčar	Galerija Krvina, Gorenja vas	20. septembra 2001
65.	Zlatko Kavčič , predsednik uprave Gorenjske banke	Marija Volčjak	Komu prodati banke	Hribarjeva hiša, Cerklje	26. oktobra 2001

66.	dr. Janez Duhovnik in Tone Škarja , podpredsednika PZS, dr. Tone Jeglič , predsednik Gorniškega kluba Skala	Jože Košnjek	Gore in Skala	Hotel Astoria, Bled	23. novembra 2001
67.	dr. Anton Bebler , profesor na FDV, Jelko Kacin , poslanec	Jože Košnjek	Slovenija in NATO	Grand hotel Toplice, Bled	23. maja 2002
68.	dr. Miran Hladnik , slovenist, Franc Kersnik , graščak in pisateljev vnuk	Miha Naglič	Nepozabni Janko Kersnik	Slovenski čebelarški center, Brdo pri Lukovici	26. septembra 2002
69.	Viktor Baranovski , Irina Hlebnikova , avtorja knjige, dr. Mirko Juteršek , umetnostni zgodovinar	Miha Naglič	Anton Ažbe - umetnik svetovnega slovesa	Galerija Krvina, Gorenja vas	25. oktobra 2002
70.	dr. Mateja de Leoni Stanonik , zdravnica nevrologinja	Miha Naglič	Razumeti delovanje možganov	Galerija Krvina, Gorenja vas	30. januarja 2003
71.	Marjeta Žebovec , slovenistka	Miha Naglič	Spoznajmo Janeza Jalna	Hiša kulinarike Jezeršek, Sora pri Medvodah	28. marca 2004
72.	dr. Janez Potočnik , minister za evropske zadeve	Miha Naglič	Najlepša dežela v Evropi	Galerija Krvina, Gorenja vas	10. aprila 2004
73.	Vojteh Ravnikar in Robert Potokar , arhitekta	Miha Naglič	Kaj je dobra arhitektura?	Vila Bled, Bled	22. maja 2003
74.	Andreja Rihter , ministrica za kulturo, Božo Benedik , domoznanec, Jože Antonič , blejski župan	Miha Naglič	Tisoč let Bleda	Hotel Park, Bled	5. junija 2003
75.	Martin Strel , veleplavalec	Miha Naglič	Martin Strel - zmagovalc velikih voda	Galerija Krvina, Gorenja vas	16. oktobra 2003
76.	Spomenka in Tine Hribar , filozofa	Miha Naglič	Razkrivanje resnice o Zločinu	Kulturni dom Franca Bernika, Domžale	19. februarja 2004
77.	dr. Emil Erjavec , agronom	Miha Naglič	Kmetovati po evropsko	Kmetija pri Brdarju, Vinharje	25. marca 2004
78.	Cene Matičič , politolog	Miha Naglič	Akcija 25 poslancev	Dom kulture, Kamnik	29. marca 2004
79.	Vinko Gobec , predsednik ZDUS	Miha Naglič	Upokojenci kot upoštevanja vredni stan	Hotel Bellevue, Šmarjetna gora	14. maja 2004
80.	Mira Delavec , slovenistka	Miha Naglič	Nepozabna in žlahtna Josipina Turnograjska	Penzion Zaplata, Tupaliče pri Predvdoru	4. junija 2004
81.	Karl Erjavec , minister za obrambo	Miha Naglič	Kdo nas brani in pred kom?	Galerija Krvina, Gorenja vas	24. marca 2005
82.	dr. Marko Vrhunec , diplomat	Miha Naglič	Kdaj bo konec 2. svetovne vojne?	Galerija Krvina, Gorenja vas	21. aprila 2005

Foto: Gorazd Kavčič

Zunaj je hladno, notri na preji pa prijetno toplo.

in častilcev. Tako smo obudili spomin na Primoža Trubarja, Matija Majarja Ziljskega, Josipino Turnograjsko, Ivana Tavčarja, Janka Kersnika, Antona Ažbeta, Janeza Jalna ... Ob gostih je treba seveda omeniti tudi, kdo smo bili **voditelji** preje. Začel je Viktor Žakelj, ki jih je vodil 21 (plus nulto), največ sem jih podpisani (53), sledijo Jože Dežman (13), Marija Volčjak (5) in Jože Košnjek (5), po eno sta vodila outsiderja Ljerka Bizilj in Jaroslav Skrušny. Prej ne bi bilo, če jih ne bi s svojo gostoljubnostjo omogočili naši **gostitelji**. V prvih štirih letih so se skoraj vse preje zvrstile v hotelu Creina v Kranju, skupaj 14 (plus nulta), letos je prvenstvo prevzela Galerija Krvina v Gorenji vasi, kjer se jih je od leta 2000 zvrstilo kar 15! Odličen ambient za bolj komorno razpredanje o izbranih rečeh je Hribarjeva hiša v Cerkljah (v lasti Gorenjske banke), kjer smo se srečali sedemkrat. Po trikrat pa v Vili Bistrici (Tržič), Vili Belli (Srednja Bela) in v hotelu Bellevue na Šmarjetni gori. In tako naprej ... Predli smo celo v nekdanji kraljevi in maršalovi Vili Bled, dve preji sta segli izven širšega območja Gorenjske; ena je bila v Ljubljani, druga pa onstran meje, v Bistrici na Zilji. Skoraj vsaka je imela **pokrovitelja**, ki je omogočil, da se je na koncu kaj pojedlo in popilo. Na začetku so za glasbeni ali drugačni uvod poskrbeli številni **nastopajoči**, preje niso bile le javni intervjuji, ampak dostikrat pravi kulturni večeri. In ne nazadnje: preje smo prirejali za naše **bralce** in **obiskovalce**, ki jih je bilo zmeraj kar veliko, brez njih bi predli v prazno ... V tem zapisu pred stoto Glasovo prejo sem hotel izpostaviti samo dvoje: seznam vseh 99 prej z glavnimi podatki in uvod v seznam oziroma komentar let tega. Od tu naprej bi se pravo pisanje o

preji šele začelo. Lahko bi naredili kratek povzetek vseh prej ali navedli vsaj najbolj značilne odlomke iz njih. Sam pa bi napisal, kaj sem ob vodenju prej ali v pripravah nanje doživel najbolj zanimivega in tega bi bilo kar nekaj. Upam, da bo za kaj takega še priložnost, mogoče že v začetku prihodnjega leta ob stoti preji. To pot pa samo za vzorec doživljanja na 40. GP, 12. junija 1997, ko je bil naš gost dr. Janez Drnovšek. Pred prejo sem bil ves napet. Hodil sem gor in dol po ulici pred Avsenikovo gostilno v Begunjah, glede na razpoloženje bi sodil bolj v ustanovo, ki je na drugi strani ceste. Strašili so me, da je predsednik zelo redkobeseden in naj zato pripravim vsaj sto vprašanj. No, ko se je enkrat začelo, sva se prav lepo pogovarjala in z besedami ni prav nič skoparil. Bila sva ravno sredi debate, ko naju je kar z gasilskim megafonom prekinila njegova piarovka. Že pred prejo mi je napovedala, da bo prišla iz prestolnice ekipa TV Slovenija posnet predsednikovo izjavo o (ne)sprejetju Slovenije v Nato (o čemer se je odločalo ravno tistega dne). Ko bodo prišli, mi bo pomahala, jaz pa naj bi prekinil pogovor in napovedal krajši premor. In res: kar naenkrat mi začne z rokami nekaj nakazovati, jaz pa sem si mislil: ti kar mahaj, baba sitna, midva s predsednikom še nisva končala! In ker nisem bil kooperativen, je odločna in postavna dama uporabila megafon in naju prekinila kot na manevrih ali večjih gasilskih vajah ... Kolikor mi je znano, je svojo kariero nadaljevala v diplomaciji, jaz sem pa še zmeraj pri Gorenjskem glasu ...

Eno od mojih vprašanj dr. Drnovšku je bilo: "Kako gledate na svojo kariero? Nekateri direktorji so mi pravili, da sta dva mandata dovolj, v tretjem se lahko zgodijo težave. Boste leta 2000 znova kandidirali?" Predsednik je odgovoril: "Oh, o tem me pa prežgodaj sprašujete. O tem v tem trenutku sploh ne razmišljam. Je veliko drugih vprašanj. Kaj vemo, kaj bo še do leta 2000?" In tedaj sem rekel: "Že sedaj upam napovedati, da boste leta 2002 kandidirali za predsednika republike." Dr. Drnovšek: "Kdo je to napovedal?" Naglič: "Jaz!" (GG, 20. junija 1997) No, vidite: pet let vnaprej sem napovedal, kar se je potem res zgodilo. Žal mu nisem mogel napovedati tudi dobrega zdravja. Vse pač ni v naši moči. Na prejah razpredamo o vsem mogočem, odločitve o poslednjih rečeh pa, žal ali hvala Bogu, niso v naši pristojnosti ...

83.	Marijan F. Kranjc , general	Miha Naglič	Slovenci smo tudi vojaško inteligentni	Gostišče Zadruga, Zgornje Gorje	16. junija 2005
84.	msgr. Alojz Uran , nadškof	Miha Naglič	V živo z nadškofom	Adergas, v nekdanjem samostanu	20. oktobra 2005
85.	Niko Kavčič , bančnik	Miha Naglič	Niko Kavčič, eminenca slovenskega bančništva	Galerija Krvina, Gorenja vas	29. novembra 2005
86.	Ahmed Pašić , komunikolog	Miha Naglič	Islam in moderni Zahod	Kulturno društvo Biser, Jesenice	23. marca 2006
87.	Janez Drobnič , minister za delo, družino in socialne zadeve	Miha Naglič	Bo Slovenija še socialna država?	Gostišče Češnar, Cerklje	4. maja 2006
88.	dr. Milan Zver , minister za šolstvo in šport	Miha Naglič	Stoji učilna zidana	Srednja biotehniška šola, Strahinji	28. septembra 2006
89.	Božo Jašovič , dr. Brane Bertonec , Srečko Korber , bančniki	Miha Naglič	Tolar odhaja, prihaja evro	Gorenjska banka, Kranj	16. novembra 2006
90.	dr. Franc Križnar , muzikolog	Miha Naglič	Portreti gorenjskih glasbenikov	Galerija Krvina, Gorenja vas	21. decembra 2006
91.	Miroslav Cerar , telovadec, Ivan Križnar , profesor	Miha Naglič	Loška športna stoletnica	Galerija Loškega muzeja, Škofja Loka	18. januarja 2007
92.	dr. Ivan Žagar , minister za lokalno samoupravo, Janez Benčina , predsednik RRS Gorenjske	Miha Naglič	Pokrajina Gorenjska	Dvor Jezeršek, Zgornji Brnik	29. marca 2007
93.	Jože Dežman , zgodovinar, direktor MNZS	Miha Naglič	Od Čebina do črepinj	Viteška dvorana Cekinovega gradu, Ljubljana	9. maja 2007
94.	akademik dr. Matjaž Kmecl , Viktor Žakelj , predsednik SPD Primož Trubar	Miha Naglič	Trubarjevih 500 let	Galerija Krvina, Gorenja vas	27. marca 2008
95.	Tone Peršak , župan in pisatelj, Metod Frlić , kipar	Miha Naglič	Umetniku naročilo, občini vodnjak	Dvorana Marjance Ručigaj, Trzin	9. oktobra 2008
96.	akademik dr. Boštjan Žekš , minister za Slovence po svetu in v zamejstvu	Miha Naglič	Minister, ki so ga podprli vsi	Galerija Krvina, Gorenja vas	4. decembra 2008
97.	akademik dr. Zdravko Mlinar , sociolog	Miha Naglič	Kako bomo (pre)živel v globalni informacijski dobi	Galerija Krvina, Gorenja vas	19. marca 2009
98.	dr. Teodor Domej , zgodovinar	Miha Naglič	Nepozabni Matija Majar Ziljski	Stara pošta, Bistrica na Zilji	4. aprila 2009
99.	dr. Pavel Gantar , predsednik Državnega zbora RS	Miha Naglič	Prvi mož zakonodajne oblasti	Galerija Krvina, Gorenja vas	15. oktobra 2009